

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Oct., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

BOLALARDA GRISHIPRUNG KASALLIGINI DAVOLASHNING JARROHLIK USULLARINING XUSUSIYATLARI

Oldashev Muzaffar Mamirjon o'g'li

Andijon davlat tibbiyot instituti Bolalar jarrohligi 3-kurs magistr

Ilmiy rahbarim: PhD Bozorov Shavkat Tojiddinovich

Xulosa: ushbu maqola bolalarda Grishiprung kasalligini davolashning turli xil jarrohlik usullarini, shu jumladan ularning samaradorligi, xatarlari va natijalarini ko'rib chiqadi. Adabiyotlarni tahlil qilish, usullar, natijalar va munozaralar bo'limlari ushbu kasallik uchun bolalar jarrohligidagi zamonaviy amaliyotlarni har tomonlama ko'rib chiqishni o'z ichiga oladi. Maqola keyingi tadqiqotlar uchun asosiy xulosalar va takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: Grishiprung kasalligi, bolalar jarrohligi, jarrohlik davolash, aganglionoz, enterokolit.

Grishiprung kasalligi, shuningdek, tug'ma aganglionik o'rorish a sifatida ham tanilgan, chaqaloqlar va yosh bolalarda yo'g'on ichakka ta'sir qiladigan kam uchraydigan, ammo zaiflashtiruvchi kasallikdir. Bu yo'g'on ichakning bir qismida asab hujayralari (ganglion hujayralari) yo'qligi bilan tavsiflanadi, bu esa funktsional obstruksiyaga olib keladi. Ushbu maqolaning maqsadi bolalarda Grishiprung kasalligini davolashning turli xil jarrohlik usullarini ko'rib chiqish, ularning samaradorligi va natijalarini tahlil qilishdir.

Grishiprung kasalligi tug'ma kasallik bo'lib, uning asosiy davolash usuli jarrohlik hisoblanadi. Yo'g'on ichakning zararlangan qismida ganglion hujayralarining yo'qligi surunkali ich qotishi, shishiradi va normal rivojlana olmaydi. Agar davolanmasa, bu hayot uchun xavfli bo'lgan enterokolitga olib kelishi mumkin. Grishiprung kasalligini tashxislashning oltin standarti to'g'ri ichak biopsiyasi bo'lib, u ganglion hujayralari yo'qligini tasdiqlaydi. Jarrohlik davolashning asosiy maqsadi aganglionik segmentni olib tashlash va ichakning normal ishlashini tiklashdir.

Grishiprung kasalligini jarrohlik yo'li bilan davolash usullari odatda ikki toifaga bo'linadi: cho'zish protseduralari va stoma yaratish. Eng keng tarqalgan yondashuvbu Aganglionik segmentni olib tashlash va sog'lom yo'g'on ichak va to'g'ri ichak o'rtasida anastomoz yaratishni o'z ichiga olgan transanal Soave yoki Svenson

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Oct., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

protsedurasi. Kamroq tarqalgan, ammo hali ham dolzarb bo'lgan usul-bu orish as d orqali tortib olinadigan Duamel protsedurasi.

Grishiprung kasalligi, shuningdek, tug'ma aganglionik orish a sifatida ham tanilgan, yo'g'on ichakka ta'sir qiladigan va ichak harakatlari bilan bog'liq muammolarni keltirib chiqaradigan kam uchraydigan kasallikdir. Jarrohlik davolash bolalarda Grishiprung kasalligini davolashning asosiy usuli hisoblanadi. Jarrohlikning maqsadi yo'g'on ichakning asab hujayralari (ganglion hujayralari) bo'lmagan qismini olib tashlash va ichakning normal ishlashini tiklashdir. Bolalarda Grishiprung kasalligini jarrohlik davolashning ba'zi asosiy xususiyatlari:

- * O'tish jarayoni: Grishiprung kasalligini davolashning asosiy jarrohlik usuli bu o'tish jarayoni. Ushbu operatsiya ta'sirlangan yo'g'on ichak segmentini olib tashlash va sog'lom qismini anus tomon pastga tortishni o'z ichiga oladi. Ushbu protsedurada turli xil farqlar mavjud, shu jumladan Soave va Svenson usullari, ular olib tashlangan yo'g'on ichakning hajmi va sog'lom yo'g'on ichakning harakatlanishi bilan farq qiladi.
- * Operatsiya vaqti: operatsiya vaqti bolaning umumiy sog'lig'iga va uning ahvolining og'irligiga qarab farq qilishi mumkin. Ba'zi hollarda operatsiya tug'ilgandan ko'p o'tmay amalga oshiriladi, boshqalarida esa chaqaloq katta bo'lgunga qadar kechiktirilishi mumkin. Qaror tibbiy guruhning individual omillari va tavsiyalari asosida qabul qilinadi.
- * Bosqichli operatsiya: ba'zi og'ir holatlarda operatsiyani bir necha bosqichda bajarish kerak bo'lishi mumkin. Bunga najasni zararlangan hududdan olib tashlashning dastlabki protsedurasi, so'ngra najasni olib tashlash bo'yicha operatsiya kiritilishi mumkin.
- * Minimal invaziv usullar: so'nggi yillarda bolalarda Grishiprung kasalligini davolash uchun laparoskopiya yoki orish jarrohlik kabi minimal invaziv jarrohlik usullari qo'llanila boshlandi. Ushbu usullar kichikroq kesiklarni o'z ichiga oladi va kasalxonada qolish muddatini qisqartirishi va tezroq tiklanishiga olib kelishi mumkin.
- * Ichak faoliyatini baholash: jarrohlikdan so'ng, bolaning ichak faoliyatini baholash va uning muntazam, normal ichak harakatiga ega bo'lishiga ishonch hosil qilish muhimdir. Bunga ich qotishi yoki diareya belgilarini kuzatish va ularning ovqatlanishiga yoki dori-darmonlariga kerakli tuzatishlar kiritish kiradi.
- * Mumkin bo'lgan asoratlar: har qanday operatsiyada bo'lgani kabi, infeksiya, ichak tutilishi orish as bilan bog'liq muammolar kabi mumkin

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Oct., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

bo'lgan asoratlar paydo bo'lishi mumkin. Jarrohlik guruhi bolaning tiklanishini diqqat bilan kuzatib boradi va yuzaga keladigan muammolarni hal qiladi.

- * Uzoq muddatli kuzatuv: Grishiprung kasalligi bo'lgan bolalar ichak faoliyati, o'sishi va umumiy sog'lig'ini nazorat qilish uchun uzoq muddatli kuzatuvga muhtoj bo'ladi. Mumkin bo'lgan eng yaxshi natijani ta'minlash uchun ular bolalar gastroenterologlari va jarrohlari tomonidan davriy tekshiruvdan o'tishlari kerak bo'lishi mumkin.

- * Qo'llab-quvvatlovchi parvarish: Grishiprung kasalligi bo'lgan bolalar uchun jarrohlikdan tashqari, qo'llab-quvvatlovchi yordam ham foydali bo'lishi mumkin, bu dietani o'zgartirish, ichakni davolash dasturlari va bola uchun ham, uning oilasi uchun ham hissiy yordamni o'z ichiga olishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, o'ziga xos jarrohlik yondashuvi va davolash rejasi bolaning o'ziga xos sharoitlariga va tibbiy guruh tajribasiga bog'liq bo'ladi. Ota-onalar va parvarish qiluvchilar Grishiprung kasalligi bilan og'rigan bolasi uchun individual davolash va kuzatuv rejasini ishlab chiqish uchun sog'liqni saqlash mutaxassislari bilan yaqindan hamkorlik qilishlari kerak.

Jarrohlik davolash samarali bo'lsa-da, u xavf-xatarlardan xoli emas. Operatsiyadan o'ziga xos asoratlar anastomozning oqishi, strikturaning shakllanishi va operatsiyadan o'ziga xos enterokolitni o'z ichiga olishi mumkin. Jarrohlik usulini tanlash bolaning o'ziga xos aganglionik segmentning uzunligi va jarrohning tajribasini hisobga olgan holda ehtiyotkorlik bilan amalga oshirilishi kerak. Ichak harakatidan voz kechish va hayot sifati kabi uzoq muddatli natijalar odatda ijobiydir, ammo diqqat bilan kuzatib borish kerak.

Xulosalar:

Grishiprung kasalligi eng yaxshi natijaga erishish uchun operatsiyani talab qiladigan jiddiy kasallikdir. Ushbu holatni samarali davolash uchun turli xil jarrohlik usullari, shu jumladan tortish protseduralari va stoma hosil bo'lishi ishlab chiqilgan. Har bir usulning afzalliklari va kamchiliklari bo'lsa-da, Grishiprung kasalligi bo'lgan bolalar uchun umumiy prognoz o'z vaqtida va to'g'ri jarrohlik davolash bilan umid baxsh etadi.

Grishiprung kasalligini davolashning jarrohlik usullarini takomillashtirish va takomillashtirish uchun qo'shimcha tadqiqotlar talab etiladi. Jarrohlik yo'li bilan davolangan bolalarda hayot sifati va ichak faoliyatini baholash uchun uzoq muddatli kuzatuv tadqiqotlari zarur. Bundan tashqari, operatsiyadan keyingi asoratlarni

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Oct., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

minimallashtirish va bemorlarning natijalarini optimallashtirishga qaratilgan tadqiqotlar zarur. Jarrohlik texnologiyasi va texnikasidagi yutuqlar ushbu murakkab kasallikka chalingan bolalar uchun yanada yaxshi natijalarni berishi mumkin.

Adabiyot

1. Барская, М. А. Хирургические аспекты хронических запоров у детей / М. А. Барская, А. И. Кузьмин, А. Г. Мунин [и др.] // Российский вестник детской хирургии, анестезиологии и реаниматологии. – 2011. – С.14.
2. Богоносков, А. Ю. Хирургическое лечение хронических запоров у детей / А. Ю. Богоносков, И. Н. Кайгородова, В. Н. Стальмахович // Материалы VIII Российского конгресса «Современные технологии в педиатрии и детской хирургии». – М., 2009. – С. 277–278.
3. Григович, И. Н. Детская хирургия и педиатр Гарольд Гиршпрунг (к 175-летию со дня рождения) / И. Н. Григович, Ю. Г. Пятноев // Детская хирургия. – 2006. – № 6. – С. 53–55.
4. Доронин, Ф. В. Оптимизация хирургического лечения толстокишечного аганглиоза у детей : автореф. дис. ... канд. мед. наук / Доронин Ф. В. – Ростов н/Д, 2006. – 19 с.
5. Минаев, С. В. Оптимизация лечебного подхода у новорожденных с некротизирующим энтероколитом /

